

Въведение

Поздравяваме Ви, че избрахте „Изследване на творението със Зоология 1: Летящите творения от петия ден”. Ще откриете, че това е учебна програма по естествени науки, която може лесно да се използва от цялото семейство. Текстът е написан така, че да се възприема директно от децата, което го прави много привлекателен за деца от шест до тринадесет годишна възраст. Материалът е представен в разговорен, увличащ стил, който прави естествените науки очарователни за малките ученици и улеснява тяхното запомняне, като създава по този начин среда, където ученето е приятно.¹

Структура на уроците

Уроците в тази книга съдържат доста научна информация. Всеки урок трябва да бъде разделен на части според възрастта и продължителността на вниманието на вашите деца. Големината на частите зависи от конкретното семейство. В този текст има 14 урока, които се занимават с птици, прилепи, птерозаври и насекоми. Най-добре е частта за насекомите, която започва в Урок 9, да бъде взета тогава, когато времето е топло и е лесно да се намерят насекоми. Не е нужно уроците да се изучават в дадената последователност, но трябва най-напред да започнете от Урок 1. След това може да вземете частта за насекомите тогава, когато ви е удобно. Повечето уроци може да се вземат за две седмици. Можете да изпълните задачите за четене и работата в тетрадката през първата седмица, а експериментите и събирането на данни – през втората. Ако учите естествени науки два или три дена на седмица, можете да изчитате от четири до шест страници на ден, за да завършите един урок и да започнете експеримента. Това означава 32 седмици за цялата книга. При желание от тяхна страна, по-големите ученици могат да работят с книгата по-бързо.

С цел записване на уроците и оценяване на знанията тази книга използва разказване на уроците и писане в тетрадка, които заменят традиционния и по-малко ефективен метод, при който се попълват празни места в работна тетрадка. Вярваме, че записването в тетрадка и разказването на урока са превъзходни методи за усвояване на информацията и за документиране на образованието на вашето дете.

Разказване на урока

По-големите ученици в начална възраст може да работят самостоятелно с цялата книга и с повечето експерименти, докато по-малките ще трябва да имат по-голям брат или сестра, или родител, който да им чете. Всеки урок започва с четене на текст. По време на четенето от

¹ Авторката използва метода на Шарлот Мейсън. Мейсън е британски педагог, която работи за подобряване на образованието в Англия в края на деветнадесети и в началото на двадесети век. Същността на този метод се свежда до използване на живи книги, чийто автори имат истински интерес към темата и пишат увлекателно, създаване на добри навици в детето, устно и писмено преразказване на изучавания материал, прекарване на време сред природата и поддържане на дневник, където децата да вписват своите наблюдения. Нейният метод е използван широко в домашните училища. (бел.ред.)

учениците се иска да преразкажат информацията, която току що са изучавали. Това им помага да я усвоят в умовете си. Пресъздаването на знанията с техните собствени думи тласка напред тяхната способност да изразяват ефективно и точно своите знания. То също помага за запазването на информацията в техните умове.

Уменията за изразяване са необходими, без значение какви интереси има вашето дете, затова не пропускайте преразказването. Макар да изглежда, че то отнема ценно време, то е важно за интелектуалното развитие на вашето дете. Не се отказвайте при неговите първи опити, дори да му е трудно – колкото повече преразказва ученикът, толкова по-лесно ще го прави. Колкото по-добре разказва едно дете, толкова по-лесно ще пише, ще изследва, и ще изразява ясно своите вярвания. Някои родители насърчават децата си да пишат бележки, докато слушат текста. Това не е задължително.

Тетрадки

В края на всеки урок има дейности за тетрадка, които трябва да дадат на детето ви допълнителен опит с материала. Тетрадката е важно средство, което ще даде на вас и на детето ви запис на нещата, които сте научили. Дейностите в тетрадката се правят в края на урока, но понякога се дават в средата на урока. На по-големите ученици са дадени допълнителни задачи за тетрадка с цел да бъдат предизвикани към по-трудни неща.

Проекти и експерименти

В тази книга има голямо разнообразие от проекти и експерименти. Всеки урок завършва с възможност вашето дете да разшири опита си с истинската наука като използва научния метод. Тези експерименти ще помогнат на децата ви да развият уменията, които са необходими за провеждането на валидни и научно издържани експерименти. Това умение достига до кулминация в последния урок, където децата трябва да измислят и проведат свой собствен експеримент въз основа на тяхна хипотеза за гъсениците. Той ще ви помогне да прецените дали детето ви наистина разбира необходимите етапи на научния експеримент. Това е важно умение, което често се открива в тестове за външно оценяване в по-горните начални класове.

Проектите и експериментите в тази книга използват често срещани в домакинството предмети. В резултат на това те са доста евтини, но все пак ще трябва да намерите всичко, което ви е необходимо. За да ви помогнем за това, страници viii-x съдържат списък с материалите, които са ви необходими за експериментите и проектите във всеки урок.

Подходът на потапянето

Добре ли е да се прекара цяла година само за част от зоологията?

Много специалисти препоръчват спираловидния подход към образованието, където едно дете се занимава отново и отново с малки количества от разнообразни научни теми. Според теорията на този подход, целта е детето да бъде запознато с науката на дадена възраст, като всяка година му даваме повече информация, отколкото предишната. Този метод е бил до голяма степен неуспешен в държавните и частните училища, както подсказват данните на Националния център за образователна статистика (НЦОС), където осмокласниците постоянно показват владение на естествените науки под 50%.

Този метод приема, че малкото дете не може да разбира дълбоки научни истини. Представянето на оскъдни и недостатъчни научни данни не успява да постигне любов към пред-

мета. Ако ученето е оскъдно, предметът изглежда монотонен. Детето само успява да леко да драска по повърхността на удивителната и завладяваща информация, която съществува в естествените науки. За жалост учениците, които са учени по този начин, започват да мислят, че „знаят всичко“ за предмета, докато в действителност той е много по-богат, отколкото им е било позволено да изследват. Ето защо препоръчваме децата, дори малките деца, да изследват дълбоко всяка научна тема, дори отвъд техния клас. Вие, учителите, имате възможността да изоставите методите, които не са резултатни, за да може вашите ученици да учат по начини, които са били доказани като ефективни. Подходът на потапянето е начина, по който учат добре всички, дори малките деца. Това е и причината да завършваме една специалност в уни-

верситета, като изучаваме много дисциплини само в тази сфера. Ако потопите вашето дете в едно научно поле за цяла година, в него ще се породи любов към този предмет и любов към ученето.

Освен това, дете, което се занимава с един предмет през цялата година, е предизвикано да развие мисловните си умения по начини, които ще развият неговата способност да мисли критично и да задържа сложна информация. Това наистина ще бъде от полза за детето и ще му даде предимство по време на тестовете за външно оценяване. То ще може да прави поинтелигентни заключения относно правилния отговор на научните въпроси, тъй като Бог е създал подреден свят, който работи по сходен начин във всички научни сфери. Дете, на което не е дадена задълбочена и сериозна информация, няма да разбира принципа на действие в научния свят.

Съдържание

Урок 1: Какво е това зоология?	1
Класификация	2
Латински език.....	4
Бинарна номенклатура	5
Летене.....	5
Налягане, което повдига	6
Обтекаема форма на крилото.....	7
Какво е челно съпротивление	8
Пауза в средата на урока	8
Експеримент в средата на урока	9
Местообитание.....	12
Инстинкт	13
Изчезване.....	14
Погрешно считани за изчезнали	16
Какво запомнихте?	17
Занимания с работната тетрадка	17
Проект	18
Урок 2: Защо ги наричаме птици?	21
Наблюдение на птици	22
Ползата от птиците	23
Идентифициране на птиците	24
Определители на птици	24
Тук ли живееш?	25
Отличителни белези	26
Криле	28
Гребени.....	29
Какво означава името?.....	29
Пойни птици	29
От големи към малки.....	30
Поведението на птиците	30
Местообитания	31
Птичи закачки	31
Песни и крясъци	32
Претенции за територия	33
Целта на крясъците	33
Други начини за комуникация.....	34
Опръстенияване на птици	34
Какво запомнихте?	36
Работа с тетрадката	36
Проект	37
Научен експеримент	39
Урок 3: Птиците и перата	41
Факти за перото	41
Линеене	42
Функции на перото.....	43
Контурни пера	45

Пухови пера.....	47
Полупухови пера	48
Нишковидни пера	48
Четинести пера.....	48
Почистване и приглаждане на перата	49
Корморани.....	50
Цвят на перата	50
Птичи бани.....	52
Слънчеви бани.....	52
Какво запомнихте?	53
Работа с тетрадката	53
Проект	54
Експеримент.....	55
Урок 4: Факти за летенето	57
Мощни мускули.....	57
Излитане.....	58
Управление на полета	59
Махане и носене по въздуха	59
Реене	60
Морски птици.....	60
Миграция	61
Защо отлитат?	61
Как знаят къде да отидат?.....	62
Използване на ориентири	63
Слънцето и звездите	64
Магнитни полета	64
Достатъчна ли е храната?	65
Пристигнахме ли вече?	65
Шампионът мигрант	67
Опасности по пътя.....	67
Колко високо можеш да летиш?	68
В ята или сами.....	68
Изоставени.....	69
Какво запомнихте?	70
Занимания на открито.....	70
Работа с тетрадката	70
Експеримент.....	71
Урок 5: Гнездене.....	73
Строители на домове.....	74
Видове гнезда.....	74
Необикновени гнезда	75
Птици тъкачи.....	75
Без гнездо	76
Могилни гнезда и гнезда върху земята.....	78
Гнезда в дупки в земята.....	78
Птици, които гнездят в кухни	79
Птици, които гнездят на платформа.....	80
Птици, които гнездят в чашковидни гнезда	81
Залепени гнезда.....	83

Цветът на яйцето	84
Какво запомнихте?	84
Занимания на открито	84
Работа с тетрадката	84
Проект	85
Експеримент	87
Урок 6: Чифтосване и излюпване	89
Витрина	89
Партньори, които си помагат	91
Самотни родители	92
Необикновените яйца	93
Люпило	95
Мътене	95
Развитие в яйцето	96
Яйчен зъб	96
Малките птичета	97
Напълно развити птици	98
Какво запомнихте?	99
Сред природата	99
Работа с тетрадката	99
Експеримент	100
Експеримент по избор	102
Урок 7: Прилепи	103
Значими видове прилепи	104
Анатомия на прилепите	104
Ехолокация	105
Потвърждение на Сътворението	107
Мини-прилепи	107
Какви големи уши имате!	109
Мега-прилепи	109
Местообитания на прилепите	111
Гуано	113
Зимен дом	113
Размножаване	115
Грижи за бебетата-прилепи	115
Какво запомнихте?	116
Работа с тетрадката	116
Проект	117
Урок 8: Летящи влечуги	119
Птерозаври	120
Птерозаврите в историята	121
Видове птерозаври	122
Начин на живот	125
Енергичен полет	126
Други въпроси относно начина на живот на птерозаврите	127
Какво запомнихте?	128
Работа с тетрадката	128
Упражнение	129

Урок 9: Запознаване с насекомите	131
Разпознаване на насекомите.....	131
Каква е ползата от насекомите?.....	133
Студенокръвни	134
Екзоскелет	135
Линеене	136
Глава	136
Очи.....	137
Антени.....	137
Уста	138
Гърди.....	140
Корем	141
Какво запомнихте?	143
Занимания на открито.....	143
Работа с тетрадката	144
Проект	144
Урок 10: Жизнен цикъл и начин на живот	147
Намиране на партньор.....	147
Метаморфоза	149
Пълна метаморфоза.....	149
Непълна метаморфоза	152
Още непълни метаморфози	153
Начин на живот на насекомите.....	153
Камуфлаж (замаскиране).....	154
Рекламирање.....	155
Мимикрия	156
Хитрини.....	156
Химическа защита.....	157
Потвърждение на Сътворението	158
Ухапвания и ужилвания.....	159
Какво запомнихте?	159
Наблюдение сред природата	159
Работа с тетрадката	159
Проект	160
Експеримент.....	161
Урок 11: Социални насекоми	163
Ципокрили	163
Задълженията на мравките работнички.....	165
Мравешки разговори	167
Мравешка храна	167
Мравки пастири и мравки фермери	168
Медоносна пчела.....	168
Царска храна	170
Пчела-майка	170
Пчели-работнички.....	171
Танцуващи пчели.....	172
Силата на цветята	173
Производство на мед.....	173
Земни пчели.....	174

Оси	176
Термити.....	177
Потвърждение на Сътворението	178
Сравнение между мравки и термити	179
Какво запомнихте?	179
Работа с тетрадката	179
Проект	180
Експеримент	181
Урок 12: Бръмбари, мухи и полутвърдокрили насекоми	183
Поведение на бръмбарите	184
Едновременно полезни и досадни.....	184
Торни бръмбари	185
Светулки (светещи бръмбари).....	186
Калинки	188
Мухи	190
Комари.....	192
Истински буболечки – полутвърдокрили хоботни насекоми	194
Какво запомнихте?	196
Работа сред природата.....	196
Работа с тетрадката	196
Експеримент	197
Урок 13: Интересни насекоми.....	199
Богомолки.....	199
Водни кончета	200
Майстори на импровизацията	200
Да виждаш повече от двойно	201
Хранене по време на полет.....	201
Водни бебета.....	202
Полски и дървесни скакалци и щурци	202
Да слушаш с краката и с корема	204
Дъвчене и преживяне	204
Стаден живот	205
Мощни крака	205
Разлики между щурец, полски и дървесен скакалец.....	206
Опасности и отбрана.....	206
В търсене на членовете на разред Правокрили.....	207
Листни въшки.....	207
Цикади	208
Потвърждение на Сътворението	209
Какво запомнихте?	210
Наблюдение сред природата	210
Работа с тетрадката	210
Експеримент	210
Урок 14: Разред Пеперуди	213
Потвърждение на Сътворението	214
Анатомия на насекомите от клас пеперуди.....	215
Антени.....	215
Сламки за пиене.....	216

Гърди.....	217
Миграция	218
Още метаморфози.....	219
Пашкул	222
Какавида	223
Каква е разликата?.....	224
У дома	226
Как да отглеждаме пеперуди въщи	227
Работа с тетрадката	228
Експеримент	229